

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 20.12.2010
COM(2010) 774 окончателен
Приложение А/глава 19

ПРИЛОЖЕНИЕ А към

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно Европейската система от национални и регионални сметки в
Европейския съюз**

ПРИЛОЖЕНИЕ А

ГЛАВА 19: ЕВРОПЕЙСКИ СМЕТКИ

Въведение

- 19.01 Процесът на европейска интеграция наложи съставянето на пълен набор от сметки, които да отразяват европейската икономика като цяло и да дават възможност за по-добър анализ и формиране на политиките на европейско равнище. Европейските сметки обхващат същия набор от сметки, както и националните сметки на държавите-членки, и се основават на същите концепции.
- 19.02 В настоящата глава са описани характеристиките, които отличават европейските сметки, т.е. сметките на Европейския съюз и на еврозоната. При европейските сметки се изисква да се обърне специално внимание на определянето на резидентните единици, сметките на сектор „Останал свят“ и нетирането на вътрешноевропейските икономически операции (потоци) и финансовите баланси (наличности).
- 19.03 Икономическата територия на Европейския съюз се състои от:
- икономическите територии на държавите-членки на Европейския съюз, както и
 - икономическите територии на европейските институции.
- 19.04 Икономическата територия на еврозоната се състои от:
- икономическите територии на държавите-членки на еврозоната, както и
 - икономическата територия на Европейската централна банка.

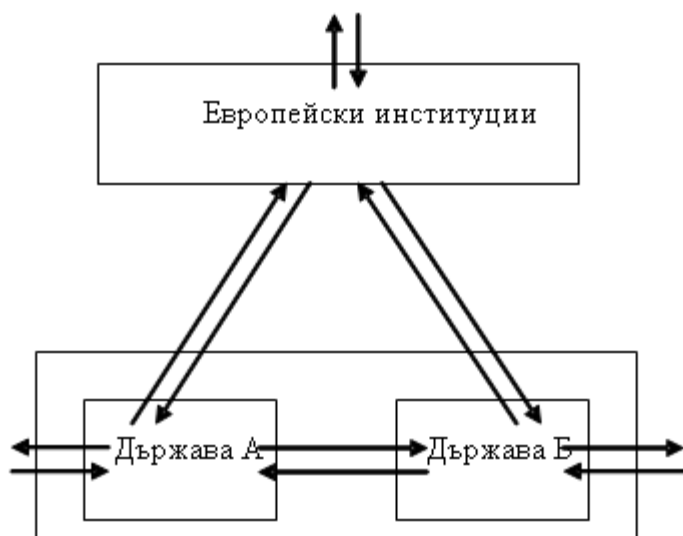
От национални към европейски сметки

- 19.05 Европейските сметки по своя характер не са равни на сумата от националните сметки на държавите-членки след конвертирането им в обща валута. Необходимо е да бъдат добавени сметките на резидентните европейски институции. Обхватът на концепцията за резидентност се променя при преминаване от националните сметки на държавите-членки към европейските сметки. Добър пример в това отношение са начините, по които се третира реинвестираната печалба на предприятията с преки чуждестранни инвестиции или на предприятията със специално предназначение. В националните сметки на държавите-членки дадено предприятие с преки чуждестранни инвестиции може да има инвеститори, които са резиденти на друга държава-членка на Европейския съюз/еврозоната. Съответната реинвестирана печалба не се записва като такава в европейските сметки. Освен това може да е необходимо предприятията със специално предназначение да бъдат прекласифицирани в същия институционален сектор, в който се намира тяхното дружество-майка, когато последното е резидент на друга държава-членка. Накрая, трябва да бъдат прекласифицирани трансграничните икономически потоци и финансови наличности между европейските държави. Тези разлики са представени на диаграми 19.1 и 19.2, като с оглед на опростяването се приема европейско пространство, състоящо се само от две държави-членки: А и Б. Потоците и

наличностите, свързани с резиденти и нерезиденти, схематично са представени със стрелки.

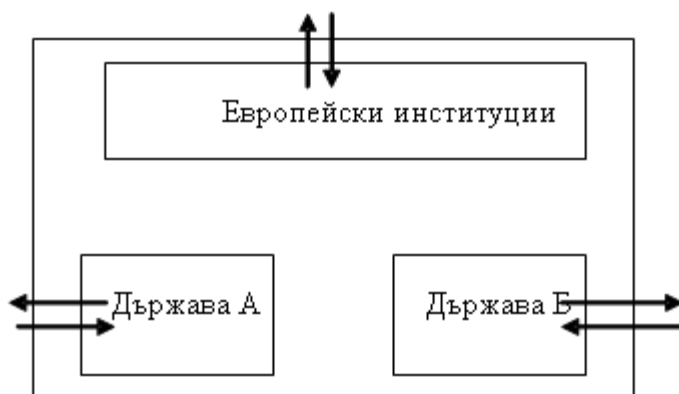
Диаграма 19.1: агрегиране на националните сметки на държавите-членки

Когато националните сметки на държави А и Б бъдат агрегирани, в агрегираните сметки на сектор „Останал свят“ се записват вътрешните потоци между държави А и Б и потоците с други държави и европейските институции.

Диаграма 19.2: европейски сметки

Европейският съюз/еврозоната се разглежда като един субект: сметките на европейските институции/Европейската централна банка са включени и само операциите на резидентни единици с трети държави се записват в сметките на сектор „Останал свят“.

Конвертиране на данни, изразени в различни валути

19.06 В европейските сметки икономическите потоци и наличностите от активи и пасиви трябва да бъдат изразени в една парична единица. За тази цел данните, записани в различни национални валути, се конвертират в евро или чрез:

- а) използване на пазарните обменни курсове (или средна стойност от тях), които са били в сила през периода от време, за който се съставят сметките;

или

- б) използване на фиксирани обменни курсове за целия период от време. Фиксираният курс може да бъде този, който е в сила в края на периода, в началото или средна стойност от обменните курсове през целия период от време. Използваният обменен курс оказва въздействие върху (фиксираната) тежест на дадена държава-членка в европейските агрегати;

или

- в) изчисляване на индекс между последователни периоди като средно претеглена стойност на индексите на растеж на данните на всяка държава-членка, изразени в национална валута. Тежестта се определя като конвертирания по обменния курс дял на всяка държава-членка през първия период на сравнение. След като бъде избран референтен период за еталон, към този еталон може да бъде приложен верижният индекс, за да се получат равнищата за други наблюдавани периоди.

При метод а) тежестта на държавите-членки в европейските агрегати се актуализира в съответствие с паритетите на съответните им валути. Следователно *равнищата* на европейските агрегати са актуални във всеки един момент, но техните *движения* могат да бъдат засегнати от колебанията на обменните курсове. В случай на съотношения, въздействието на колебанията на обменните курсове върху числителя и знаменателя в голяма степен може да бъде съкратено.

При метод б) тежестта на държавите-членки не се актуализира, което предпазва *движенията* на европейските агрегати от колебанията на обменните курсове. Въпреки това *равнищата* на европейските агрегати могат да бъдат повлияни от избора на (фиксирани) обменни курсове, които отразяват паритетите на валутите на държавите-членки в определен момент от времето.

При метод в) *движенията* на европейските агрегати се предпазват от колебанията на обменните курсове, докато *равнищата* на европейските агрегати до голяма степен отразяват паритетите, които са в сила през всеки период от време. Това е за сметка на адитивността и други счетоводни ограничения. Ако такива се изискват, те трябва да бъдат възстановени като последна стъпка.

19.07 Европейските сметки могат да бъдат изчислени също така чрез конвертиране на данните, записани в различните национални валути, в стандарти за покупателна способност (СПС). За тази цел могат да бъдат използвани методи а), б) или в), посочени в параграф 19.06, като обменните курсове се заместят със съответните СПС.

Европейски институции

19.08 В рамките на Европейската система от сметки Европейските институции обхващат следните субекти:

- а) европейските нефинансови институции: Европейският парламент, Европейският съвет, Съветът на Европейския съюз, Европейската комисия, Съдът на Европейския съюз и Европейската сметна палата;
- б) европейските нефинансови органи, в това число и субектите, обхванати от общия бюджет на Европейския съюз (например Социалният и икономически комитет, Комитетът на регионите, европейски агенции и др.) и Европейският фонд за развитие; и
- в) европейските финансови институции и органи, включително: Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и Европейският инвестиционен фонд.

Следва да се отбележи, че „европейските агенции“ в категория б) не включват регулаторните агенции в областта на селскостопанските пазари, чиято основна дейност се състои в изкупуване и продажба на селскостопански продукти с цел стабилизиране на цените. Тези агенции се считат за резидентни единици на държавата-членка, в която осъществяват своята дейност.

19.09 Европейските нефинансови институции и органи, обхванати от общия бюджет на Европейския съюз, образуват една институционална единица, която предоставя главно непазарни управленски услуги в полза на Европейския съюз. Следователно тя се класифицира в подсектор „Европейски институции и органи“ (S. 1315)¹ на сектор „Държавно управление“ (S.13).

19.10 Тъй като неговият бюджет не се приема като част от общия бюджет на Европейския съюз, Европейският фонд за развитие представлява отделна институционална единица, класифицирана в подсектор „Европейски институции и органи“ (S. 1315) на сектор „Държавно управление“ (S.13).

19.11 Европейската централна банка е институционална единица, класифицирана в подсектор „Централна банка“ (S.121) на сектор „Финансови предприятия“ (S.12).

19.12 Европейската инвестиционна банка и Европейският инвестиционен фонд са отделни институционални единици, класифицирани в подсектор „Други финансови посредници без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ (S.125) на сектор „Финансови предприятия“ (S.12).

19.13 Икономическата територия на европейските институции включва териториалните анклавни, които се намират в държавите-членки на Европейския съюз или в държави извън ЕС, като представителства, делегации, офиси и др.

¹ Този код е специфичен за европейските сметки. Той не е включен в глава 23 „Класификации“, тъй като в глава 23 са представени кодовете, които следва да се използват в националните сметки на държавите-членки, в които институциите на ЕС се записват в рамките на сектор „Останал свят“.

- 19.14 Основните операции на европейските институции се записват като ресурс и използване, както е описано в приложението.

Сметката на сектор „Останал свят“

- 19.15 В рамките на европейските сметки в сметките на сектор „Останал свят“ се записват икономическите потоци и финансовите наличности от активи и пасиви между резидентните единици на Европейския съюз/еврозоната и нерезидентните единици. Следователно европейските сметки на сектор „Останал свят“ не включват операции, които се осъществяват в рамките на Европейския съюз/еврозоната. Потоците в рамките на Европейския съюз/еврозоната се наричат „вътрешни потоци“, а финансовите позиции между резиденти на ЕС/еврозоната се наричат „вътрешни наличности“.

- 19.16 Вносът и износът на стоки включва квазитранзитна търговия, т.е.:

- стоките, внесени от трети държави в дадена държава-членка на Европейския съюз/еврозоната от субект, който не се счита за институционална единица, и след това изпратени за друга държава-членка на Европейския съюз/еврозоната, както и
- стоките, пристигащи от държава-членка на Европейския съюз/еврозоната, които след това се изнасят за трети държави от субект, който не се счита за институционална единица.

Износът на стоки се оценява франко борд (наричано по-долу „FOB“) на границата на Европейския съюз/еврозоната.

За целите на износа на квазитранзитните стоки, разходите за транспортиране и разпространение в рамките на Европейския съюз/еврозоната следва да се считат за продукция от транспортни услуги, ако превозвачът е резидент на Европейския съюз/еврозоната, и като внос на транспортни услуги в противен случай.

- 19.17 В европейските сметки препродажбата включва само закупуването на стоки от страна на резидент на Европейския съюз/еврозоната от нерезидент и последващото препродаване на същите стоки на нерезидент, без стоките да са били в Европейския съюз/еврозоната. Първо тя се записва като отрицателен износ на стоки, а след това като положителен износ на стоки, като всички времеви разлики между покупката и продажбата се записват като изменение на запасите (вж. параграфи 18.41 и 18.60).

Когато търговец, който е резидент на Европейския съюз/еврозоната, купува стоки от нерезидент и след това ги продава на резидент на друга държава-членка, покупката се записва като отрицателен износ в националните сметки на държавата-членка на търговеца, но като внос в европейските сметки.

- 19.18 Едно предприятие с преки чуждестранни инвестиции е резидент на Европейския съюз/еврозоната, когато даден инвеститор, който не е резидент, притежава 10 % или повече от обикновените акции или от акциите с право на глас (за корпоративните предприятия) или еквивалентното участие (за некорпоративните предприятия).

В националните сметки на държавите-членки предприятието с преки чуждестранни инвестиции може да има инвеститори, които са резиденти на друга държава-членка на

Европейския съюз/еврозоната. В европейските сметки съответната реинвестирана печалба не се записва като такава.

Изравняване на операциите

- 19.19 Един от начините за съставяне на европейските сметки на сектор „Останал свят“ се състои в изваждане на вътрешноевропейските потоци както от страната на ресурса, така и на използването, от сметките на сектор „Останал свят“ на държавите-членки. Въпреки че на теория тези огледални потоци би трябвало да се изравняват, обикновено на практика не става така поради асиметричното записване на една и съща операция в националните сметки на контрагентите.
- 19.20 В европейските сметки асиметрията поражда разлика между „Общо за икономиката“ и сметките на сектор „Останал свят“. Следователно съставянето на европейските сметки изисква равняване на сметките. Това се постига чрез методи за равняване като минимални най-малки квадрати или пропорционално разпределение. В случай на стоки могат да се използват статистическите данни за търговията в Съюза, за да бъдат разпределени асиметриите по категория разходи.
- 19.21 Премахването на асиметриите и последващото изравняване на сметките води до допълнителни разлики между европейските агрегати и сумата от националните сметки на държавите-членки.

Измерване на цените и обемите

- 19.22 За операциите със стоки и услуги могат да бъдат съставени европейски нефинансови сметки по цени от предходната година, като се използва подобна методика на тази за европейските сметки по текущи цени. Първо, се агрегират сметките на държавите-членки и европейските институции/Европейската централна банка, съставени по цените от предходната година. Второ, трансграничните операции между държавите-членки, оценени по цени от предходната година, се изваждат от сметките на сектор „Останал свят“. Трето, възникналите в резултат на това несъответствия между ресурса и използването се премахват чрез метода, който е избран за изравняване на европейските операции по текущи цени.
- 19.23 Европейските сметки по цени от предходната година дават възможност за изчисляване на индекси на обема между текущия период и предходната година. След като за еталон бъде избран референтен период, индексите на обема могат да бъдат свързани верижно и след това приложени към европейските сметки по текущи цени от еталонната година. По този начин се получават европейски сметки в обем за всеки наблюдаван период. Ако се изискват адитивност и други счетоводни ограничения за извършване на измерване от гледна точка на обема, те трябва да бъдат възстановени като последна стъпка.

Баланси

- 19.24 В европейските сметки финансовите баланси могат да бъдат съставени, като се използва сходно третиране като това при операциите:

- а) финансовите баланси на държавите-членки са допълнени с наличностите от държани активи и поети пасиви от европейските институции, които са резиденти на Европейския съюз/еврозоната;
- б) наличностите от финансови активи на резидент на Европейския съюз/еврозоната, държани от друг резидент („вътрешни наличности“), се изваждат от националните сметки на сектор „Останал свят“; и
- в) дисбалансите, създадени вследствие на разликата между вътрешните наличности от финансови активи и съответните пасиви, се разпределят между различните сектори чрез изравняване.

19.25 В европейските сметки нефинансовите баланси могат да се съставят като сума от нефинансовите баланси на държавите-членки на Европейския съюз/еврозоната.

Матрици „От кого за кого“

19.26 Матриците „От кого за кого“ описват подробно икономическите операции (съответно държаните финансови активи) между институционалните сектори. В националните сметки на държавите-членки тези матрици описват подробно операциите/финансовите активи между секторите на произход/кредитор и на местоназначение/длъжник, както и между вътрешните сектори и сектор „Останал свят“.

19.27 В европейските сметки матриците „От кого за кого“ могат да се съставят чрез агрегиране на националните матрици и прекласифициране на вътрешноевропейските потоци и наличности като резидентни потоци и наличности. За тази цел следва да се прави разлика в тези национални матрици между операции и държани финансови активи по отношение на резидентните единици от Европейския съюз/еврозоната и нерезидентите в сметката на сектор „Останал свят“. Освен това потоците и наличностите по отношение на резидентните единици на Европейския съюз/еврозоната трябва да бъдат допълнително разграничени по сектори на контрагентите.

Приложение: сметките на Европейските институции

Ресурси

19A.01. Основните ресурси на европейските нефинансови институции и органи включват:

- а) мита и селскостопански мита;
- б) производствени такси за производителите на захар, изоглюкоза и инулинов сироп;
- в) ресурса на базата на данъка върху добавената стойност; и
- г) ресурса на базата на brutния национален доход (БНД).

19A.02. В сметките на европейските институции тези потоци се записват като ресурс на сектор „Европейски институции и органи“ (S.1315) и като използване на сектор „Останал свят“ (S.211).

- 19A.03. Митата и селскостопанските мита се налагат на външните граници на Европейския съюз съгласно Общата митническа тарифа. Те се класифицират като „Данъци и мита върху вноса без ДДС“ (D.212) и включват разходите по събирането.
- 19A.04. Производствените такси се начисляват върху квотите на производителите на захар, изоглюкоза и инулинов сироп. Те се класифицират като „Данъци върху продуктите без ДДС и без данъците върху вноса“ (D.214) и включват разходите по събирането.
- 19A.05. Определена част от сумите, които са събрани по §3 и §4, се задържа от държавите-членки като разходи по събирането. През 2009 г. тази част беше 25 %. В сметките на европейските институции тези разходи по събирането се записват от страната на използването като „Междинно потребление“ (P.2) на сектор „Европейски институции и органи“ (S.1315). От страната на ресурса те се записват като „Внос на услуги“ (P.72) в сметките на сектор „Останал свят“ (S.211).
- 19A.06. Ресурсът на базата на данъка върху добавената стойност се изчислява чрез прилагане на фиксирана процентна ставка, известна като изискуема ДДС ставка, към хармонизираната база за изчисляване на ДДС на всяка държава-членка. ДДС базата има таван по отношение на brutния национален доход. Определянето на таван на ДДС базата означава, че ако ДДС базата на дадена държава-членка надвиши даден процент от базата за изчисляване на БНД на тази държава-членка, тогава изискуемата ДДС ставка не се прилага към ДДС базата, а към посочения процент на базата за изчисление на БНД. Ресурсът ДДС включва плащания за текущата година, както и салда от предходни години, съответстващи на преразглеждания на минали ДДС бази, когато те трябва да бъдат платени. Ресурсът на базата на данъка върху добавената стойност се класифицира като „Собствени ресурси на ЕС на база ДДС и БНД“ (D.76).
- 19A.07. Ресурсът на базата на brutния национален доход е допълнителна вноска в бюджета на европейските институции, която се изчислява на базата на brutния национален доход на всяка държава-членка. Той се класифицира като „Собствени ресурси на ЕС на база ДДС и БНД“ (D.76) и включва възстановявания на разходи, както и плащания за изравняване за предходни години. Корекцията на бюджетните дисбаланси, заплатена от другите държави-членки на съответните държави, също се записва под код „D76“ като ресурс и използване на сектор „Останал свят“ (S.211).
- 19A.08. Вноските на държавите-членки в Европейския фонд за развитие се класифицират като „Текущи трансфери в рамките на международното сътрудничество“ (D.74).
- 19A.09. Вноските от държавите-членки във внесения капитал на Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд и Европейската централна банка се записват във финансовите сметки като „Други видове собствен капитал“ (F.519). Те се записват като изменения на активите на сектор „Останал свят“ (S.211) и изменения на пасивите на сектори „Други финансови посредници без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ (S.125)/„Централна банка“ (S.121).
- 19A.10. Лихвите, дължими по заеми, отпуснати от Европейската инвестиционна банка, след удържане на косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM), се класифицират като „Лихви“ (D.41). В сметките на европейските институции те се записват като използване на сектор „Останал свят“ (S.2) и ресурс на сектор „Други

финансови посредници без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ (S.125).

19A.11. Лихвите, дължими по заеми, отпуснати от Европейската централна банка, се класифицират като „Лихви“ (D.41). В сметките на европейските институции те се записват като използване на сектор „Останал свят“ (S.2111) и като ресурс на сектор „Централна банка“ (S.121).

Използване

19A.12. Плащанията, извършвани от европейските нефинансови институции и органи, включват:

- а) операции, свързани с тяхната дейност като непазарни производители, главно „Междинно потребление“ (P.2), „Бруто образуване на основен капитал“ (P.51) и „Възнаграждения на наетите лица“ (D.1);
- б) разпределителни операции, свързани с трансфери от европейски институции към държави-членки. Те са главно под формата на „Субсидии за продукти“ (D.31), „Други субсидии за производство“ (D.39), „Текущи трансфери в рамките на международното сътрудничество“ (D.74), „Други различни текущи трансфери“ (D.759), „Инвестиционни субсидии“ (D.92) и „Други дължими капиталови трансфери“ (D.99); и
- в) плащания на Европейския фонд за развитие към трети държави, които са класифицирани като „Текущи трансфери в рамките на международното сътрудничество“ (D.74).

19A.13. В сметките на европейските институции се записват плащанията, извършени от европейските нефинансови институции и органи, като използване на сектор „Европейски институции и органи“ (S.1315) и като ресурс на сектор „Останал свят“ (S.211 или S.22).

19A.14. Плащанията, извършени от европейските нефинансови институции и органи обикновено се записват въз основа на отчетите за разходите, представени от държавите-членки. Авансовите и последващите плащания се записват във финансовите сметки на европейските институции като „Други сметки за вземания/дължими суми“ (F89).

19A.15. Плащанията, извършвани от европейските финансови институции и органи, включват:

- а) операциите, свързани с техните дейности като пазарни производители на финансови услуги, главно: „Междинно потребление“ (P.2), „Бруто образуване на основен капитал“ (P.51) и „Възнаграждения на наетите лица“ (D.1);
- б) плащания на лихви (D.41).

Тъй като вноските на държавите-членки в капитала на Европейската инвестиционна банка не се считат за пряка чуждестранна инвестиция, няма условен поток от реинвестирана печалба (D.43), който да бъде записан в нейните сметки.

19A.16. В сметките на европейските институции плащанията, извършвани от европейските финансови институции и органи, се записват като използване на сектор: „Други финансови посредници без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ (S.125) и като ресурс на сектор „Останал свят“ (S.211 или S.22).

Консолидиране

19A.17. В европейските сметки потоците между държавите-членки и европейските институции обикновено не се консолидират между ресурс и използване в рамките на сектор „Държавно управление“ (S.13). В случая на „Текущи трансфери в рамките на международното сътрудничество“ (D74) обаче плащанията от държавите-членки към европейските институции за финансиране, например на Европейския фонд за развитие, се консолидират и записват в европейските сметки като използване на националния сектор „Централно държавно управление“ (S.1311) и като ресурс на сектор „Останал свят“ (S.22).